

6 lak. ... pp Józseffel.

6 ház. ... színház.

... 2, 20 forintig s ... 50 kr., 8 frtig.

... víz valódi és ... víz forrásainak

Előfizetési feltételek: Egész évre 10 frt., Félévre 5 frt., Negyedévre 2 frt 50 kr., Egy hónapra 1 frt.

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap. A DEBRECZENI SZABADELVÚPÁRT KOZLONYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj: öt hasábos pettször 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s több ízben megjelent hirdetések minden bérletén után 30 kr.

Debreczen, április 22.

Minisztériumi hírek szalngóztak a levegőben április 20-dikán — Bécsben. Sajátságos, hogy e hírek felől Budapestben sem tudtak, s csak a „Hon” és „P. L.” bécsi távirataiból értesült Magyarországra a felől, hogy a jó bécsiek a váms és bankügyi tárgyalások alkalmából a magyar kormány bukását lehetők tartják.

Mi, kik még messzebb vagyunk Bécs-től, mint a magyar főváros, — már a huszvéti szent ünnepek előtt tudomásul birtunk azon bécsi felőlről, mely a Bécsben folytatott tárgyalások megíhínsultá esetén a magyar kormány lemondását megtörténhetők tartotta. E híreket azonban, mint teljes alaptalanokat hallgatással mellőztük. Ma azonban, a midőn ezen hírek Bécsből a pesti lapokba felvették, — s azokban is határozott czáfolatokat találtak, elmondjuk véleményünket a felől, ha lehetségesnek tartjuk-e az alkudozások megíhínsultá esetén, illetőleg épen ennek folytán a magyar kormány leközönsését.

Szerintük magyar kormányválságot Bécs semmire nem idézhet elő. Két eset lehetséges. Vagy sikerül a magyar kormányfőnek az alkudozásokban győzelemre jutni, az elfoglalt és semmi szín alatt fel nem adható álláspontokat, vagy nem. Első esetben igen természetes, hogy minden válságunk a dolog természetéből kifolyólag, eleje van véve.

A második eset bekövetkezével ismét két eset áll elő. Ha nem sikerülve az alkudozásokot a magyar kormány intenciójá szerint eredményesen befejezi, azon esetben vagy megvonja a felség bizalmát a kormánytól vagy nem, — és a parlamenti többség is vagy támogatja a kormányt tovább, vagy nem, — s csak azon esetben, ha a kormánytól a felség bizalmát meg fogja vonni, vagy a parlamenti többség elpártolva attól, fogja előállani a kormány lemondásának okvetlen szükségét, — mi, ha be nem következik, — és ezt a jelen politikai helyzet nem engedi másként megíhínsíteni, — a kormány marad, és haladni fog a maga útján, ha kell Bécs nélkül, és a mi fő a bécsi kormánytól teljesen függetlenül.

Igy állván a dolgok, a kormányválságról colportált híreket ma, a midőn sem a parlamentben, sem a felség részéről még a bizalmatlanságnak semmi legkisebb jele nem nyilatkozott, — egyenesen légből kapottaknak, s csupán a jó bécsiek jámbor óhajtatásának kell kinyilatkoztatnunk, kiknek a legnagyobb valószínűséggel igen kellemes dolog lenne, ha a Tisza-kabinet, melynek szilárdaság és hazafiságán az oly hosszasan tartott alkudozások minden mának kísérlete nem volt képes csak a legkisebb mértékben sem győzedelmeskedni, — oda hagyják a tért, s szabad kezét engedne az osztrák irányzatok képviselőinek, a minők Bécsben ugyan lehetnek nagy számmal, de hogy Magyarországon csak egyetlen államférfi is akadjon, ki kész legyen az ő malmukra hajtani a vizet, azt ám reméljük ők, de mi kerekén tagadásba vesszük.

A bécsi tárgyalásokról a táviratok ápr. 20-kán kelve, következésként jelentik: A két miniszterem közt csak részben jött létre meg egyezés: némely kérdésben ugyanis meggyeztek, másokban nem. E differenciák a királynak ma előadták és aztán szabatosan formulázták.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

ELTÜNT. Elbeszélés. Irtá: STRECKFUSS ADOLF. MÁSODIK RÉSZ. (63-ik folytatás.) Szándékának kivételé már a másik reggelén bekövetkezett. Oswald épen az íróasztalhoz ül, és könyveit nyitotta fel, midőn Kutschke mellé állott s seprőjére támaszkodva állásba tette magát, hogy egy hosszú beszélgetést kényelmesen végig várhasson.

tattak Andrásynál. A végelhatározás előtt a kormány előbb otthon a bizalmi férfakkal fog érintkezni; csak aztán határozza el magát véglegesen s a jövő héten újból feljövendő, hogy a végelhatározatot itt tudatja. Tisza ma tette meg a királynál végelhatározását az ügyek eddigi állásáról.

Ugyan e tárgyról a „P. C.” írja, hogy a közös konferencia délután 1 és fél órakor végződött azon eredménnyel, hogy az egyezség legnagyobb részben létrejött. A fogasztási adók visszatérítésének néhány pontjára s a bankra vonatkozólag a végérvényes megállapodás néhány napra elhalasztott, míg a magyar miniszterek a szabadelvú párt vezérfőiraival nem tanácskoztak, ekkor a tárgyalások befejeztére ide visszatérnek. Tisza és Simonyi már elutaztak. Széll holnap megy el.

A bankügy. A tegnapielőtti bécsi est lapok jelentik, hogy a nemzeti bank választásán a hangulat elhatározta Széll Kálmán banktervet visszautasítani.

A „Deutsche Ztg” ez úgyról még a következőket jelenti: A bankigazgatóság az indítvány indoklásában történeti és statisztikai adatokkal azt bizonyítja, hogy ily kárteli-bankok nem váltak be más államokban sem, nevezetesen Amerikában nem sikerültek. Az indoklás emlékiratot képez, mely át fog nyújtatni a magyar kormányoknál. Ez indoklás részében azon remény fejeztetik ki, hogy a magyar államférfiak többségének sikerülni fog oly módosított tálalnia a megoldásra, mely mellett a pénzügyek egysége Osztrák-Magyarországban fentartatának.

„Presse” ugyanezen tárgyban ezeket jelenti: A nemzeti bank választásjegyzeke a legudvariassabb hangon van írva; indokok felhozásával utasítja vissza Széll ajánlatát, nevezetesen kimondja, hogy a nemzeti bank nem kötelezhető magát oly bank jegyeinek elfogadására, mely banknak vezetésére nincs befolyása. — A legközelebbi napokban a magyar kormány ujalog megkezdi az alkudozásokot az osztrák nemzeti bankkal.

Rövid hírek. A büntető törvénykönyv tárgyalásánál a katonai büntetőtörvény szabályozására nézve is történi elhatározás a kormány részéről; az erre vonatkozó javaslatot most dolgozzák a miniszteriumban. — Konstantinápolyban a pestis kezd dühöngeni; a félelem és zavar rendkívüli nagy. — A romániai kereskedelmi szerződés értelmében az általános vámtarifára a szerződés életbelépte után állapított meg egy vegyes bíztasság által; a bíztasság magyar tagjai közelebb fogják kinevezettni, s még a hó folyamán utaznak Budapestre. A megállapítandó tarifa jul. 13-án lép életbe.

NEHÁNY SZÓ A KISTEMPLOM ÜGYÉBEN.

Egyik legérdekesebb mozgalmat keltette városunkban a templomépítés ügye, oly sok mindenfél beszéletek, irkáltak is róla, hogy a távolabb álló közönség tájékoztatására nem árt ha a felhozott érveket érdemlegesen elvesszük és kellő rostdás után megíhínsítjük; mert a közvélemény már is himni kélt a felhozottakat betűről betűre, pedig azok legnagyobb része nem állhat meg a szakértelem világosságá előtt.

Előre is kinyilatkoztatjuk, hogy az ismeretes pártok közül egyikhez sem tartozunk, sem ellen, sem rokonszenv nem vezet bennünket, csak a tényállást mondjuk el a mint az jelenleg áll. Csak azt akarjuk felüntetni, hogy milyen volt a templom állapota eddig és milyen lenne a megkezdett átalakítás után; de hogy másféle átalakítás lenne-e czél szerűbb, vagy egészen új templomot építeni: abba most nem akarunk avatkozni, az sokkal fogasabb kérdés, semhogy könnyű szerivel el lehetne dönteni.

Az ócska templom ismeretes állapotában már régen azon óhajtatások adott okot: bár csak egy új lehetne annak helyébe állítani! E czélból terv készült egy, az igényeknek és a város méltóságának megfelelő új imaházra, és a költségvetés után kitűnt, hogy oly nagy összeget nem lehet előteremteni taint a mennyi arra kellene, az építés tehát abban maradt, és szolgálatok valamivel Fuchsing ur! Csak azt akarom mondani, hogy Gretchen kisasszony kint áll a konyhában, és főzi a kávé-t.

„Mint mindennap!” — „Mint mindennap tizenegyet nap óta, ugy van! Nevetni? Nincs olyan! Dalolni? Nem is gondol rád! Veresre sirt szemek! A szegény, kedves kisasszony egészen halvány, s egy éjszaka sem alszik nyugodtan! Ez előtt nem így volt! Szegyelmet magát gro. .... na nem bántom Fuchsing ur!” — „Oszvald meghökkent. Kutschke néhány szava meggyőzte hogy ez oly titkot talált ki, a mit Oszvald önmagának is alig vallott be. Mit akar ezzel mondani Kutschke, kérdé megzavarodottan, Miért szegyeljem magam? Mit tettem?” — „Ez még kérdezheti? Viszonza Kutschke. — Azt hiszi, hogy siket vagyok és kacs is? Nem Kutschke Friczi okos ember, s tudja mi van a bokorban. — Mily vidám volt ez előtt Gretchen kisasszony! — Ugy énekelte egész nap mint egy mezei pacsrta. És most? — Tudja mit Fuchsing ur! mindég elgondoltam ha egy Gretchen kisasszonnyal az igazgató ur-

az ügy szünetelt. Nehány év múlva ismét fel-elevenült a kérdés, abban állapotok meg, hogy a pénz előteremtéséről legalább gondolkodni kell, mert ha tétlenül várunk, akkor később sem lesz pénzünk. Így jött létre azon életré való eszme, hogy a templom körül építtünk boltokat, melyeknek jövedelméből legkésőbbben 45 év múlva vagy talán még előbb is fel lehet építeni a tervezett új templomot.

Ezután megvizsgáltatott az ócska templom, hogy vajon képes lesz-e az elvárni addig, míg helyét újnak adhatja át. A szakértői vélemény oda ment ki, hogy a templomot csekély tatarozással ötven évig el lehet tartani egy a mint most van, azonban a fedeltől újból kell készíteni, a mi nem veszne kárba, mert a refororanditón anyagnak nagy része az új templomra is áttehető, sőt a csupán tatarozásnál valamivel több költséggel, még a külsejét olyan állapotba lehet hozni a templomnak, hogy habár valami különös szép nem is, de elég csinos lesz.

E közben a templom belső részét kitisztították, a fa-részeket csinosan befestették és egy szép orgonát állítottak belé, egyáltalában nem számítva másra, minthogy a templom belseje maradjon mint volt, — ezt mindenki látta, dicsérté, vagy legalább is nem rosztalta.

Elkészült végre az átalakítás terve, és pedig úgy, hogy a szerint a templomra egy új fedél léteznék; a külseje az eddigi alakjának, magasságának, minden külső szerkezetének leginkább megfelelőleg: igen csinos, egyszerű román stílusban alakították át, mely átalakítás után a templom valóban díszes külsejű nyerne és a szűk anyagi viszonyoknak is megfelelőleg kevésbé kerülne. A piac felől egy elég méltóságos román portáion keresztül lenne egyenesen a bejárást (vagy ha tetszik lejárás), az oldalbejárást külön portál nyernék, a karba hasonlólag kényelmes lépcsőzet vezetne.

E tervezet végrehajtását elkezdették, és akkor támadtak fel a férfiak, akik azt beszélik, hogy az átalakítás hibás, mert az orgona elromlik, mert egészégtelen lesz, mert..... és mert!.....

Ebből olyan forma tünik ki, mintha a czélba vett átalakításban rotnak akarnak a templom állapotát, mintha talán az eddigi előnyösebb lett volna. Ez a pont az, a melyről e czikk megjelent: ismételjük, nem azt akarjuk vitálni, hogy az az átalakítás jobb mintha új templomot építtünk, vagy nagyobb költséggel más átalakítás eszközölünk, az ismét más kérdés; hanem azon téves állításokra akarunk felteni, melyek úgy tünnek fel az egyház építő bíztasságnak, mintha a templomot jó pénzért alkudozták rotnak, hogy az orgona most már rosszabb helyzetbe jut, hogy az egészről pénzre lesz, eddig pedig nem volt az. Mert, hogy ezt lehet következtetni a mostani felszólalásból, az bizonyos; miért nem szólunk akkor, mikor az orgonát készítették oly hosszú időn keresztül, az csak nem lehet mentés, hogy másféle átalakítás vártak, hogy azt hitték volna, miszerint a templom belől fel emelteték, mert akkor csak eszükbe jutott volna talán az, hogy az orgonát mint egy ülj padot nem lehet megíhínsíteni és kitenni az utcára addig, míg belől feleleik a templomot. Feltételezték tehát, hogy a templom belseje maradjon és még is jó volt, most pedig egyszerre nem jó; mi lehet ennek oka?.....

A megkezdett átalakítással a templom udvarát kerítő falak lebontatnak és a templomnak az utca járdájánál csaknem másfél méterrel mélyebben fekvő kisudvara földdel feltöltötték úgy, hogy a templom környéke az utca felszínével egyenlő lenne. Lássuk mit változott ezzel a templom belső levegője? A templom padozata helyén maradt, tehát az utca felszine alatt épen annyira esik, mint eddig.

Azt tudjuk, hogy a légkörben két irányú mozgás történik, egyik vízszintes, másik függőleges. A vízszintes mozgás, melyet köznyelven szélnek nevezünk, úgy áll elő, hogy valamely folt, darabon a föld felületét fölött felemelkedik a levegő és így könnyebb lesz, semmi irányban sem bír többé oly nyomással mint az előtt, ennélfogva a szomszédjában levő hidegen maradt levegő csomó, mivel csak oly nagy nyomása van mint azelőtt volt: megindul és vízszintesen azon csomó helyére tolul, mely nem bírja őt többé visszanyomni. Így áll elő a szél, mely legtöbbször oly csekély, hogy mi nem vesszük észre, de azért folyást áramlik mindaddig, míg a hideg és meleg légtömeg egyenlő melegségű lesz.

És a kis Minkával együtt láttam, mintha csak egy család lenne, ha ezt egy meghalt gróf láthatná, annak lenne ebben öröme, — aztán megújra azt gondoltam hogy talán még szerencse ezen urra nézve, hogy olyan ostobaságot tett, és magát bezártatta. — A nélkül nem ösmerte volna meg Gretchen kisasszonyt, pedig nem kapna jobb nót, ha az egész világot végig kutatná is. Így kedves, barátságos, jó szép kisasszony csak egy van a világon. A mellett előkelő és nemes leány, mert az előkelők csak magok közt házasodnak. Ha ez ostoba dolognak vége lesz, mert hisz hat hónap nem a világ, akkor Fuchsing ur tudni fogja honnan vigye el nejét.

Kutschke elhalgatott, ráátmaszkodott seprőjére és okos kis szemével figyelve nézett Oswaldra, kiolvasandó annak arcából, mily hatást tették szavai. Igen hatást tettek, de nem az óhajtott módon. — Oswald felsőhajtott. Kutschke egyszerű szavai milyen szívbe metszettek, megtutták előtte az édent mely elzárva maradt előtte. „Ne beszéljen tovább Kutschke, mondá szomorúan, ön jót akar, de nem is sejt, meny-

a mikor az egyensúly helyre áll, de ez tulajdonképp soha sem következik be. A másik a függőleges szél, a mely minálunk mindég oly csekély, hogy soha sem vesszük észre, de azért ez is folyást jelen van és úgy áll elő, hogy a föld felett ugyanazon helyen, alól felemelkedik és a lég így könnyebb lesz, ezért törekszik felfelé, helyébe pedig hideg levegő ereszkedik; le folytonosan áramlatból áll a függőleges szél. Minden széllelzettségnél e két irányú mozgás a tényező, azért terjeszkedtem ki rá ennyire, hogy a további jól megértés.

(Folyt. köv.)

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése április 20-án.

Elnök: Gyöczy Kálmán. Jegyzők: Gulner Gyula, Orbán Balázs, Molnár Aladár. A kormány részéről jelen vannak: Péchy Tamás, Trefort Ágoston, Perczel Béla, Szende Béla, Bedekovics Kálmán. Az ülés kezdődik d. e. 11 órakor. Elnök bemutatja a főrendiház elnöke által megküldött országos levéltárnak elismervényeit a következő okmányoknak az országos levéltárba történt elhelyezéséről: az 1875. VIII. országgyűlés első ülészakát berekesztő és a 2-ik ülészakát megnyitó kegyelmes királyi leiratáról, a községek rendezéséről és a fegyelmi eljárás szabályozásáról, a dohányjövédelméről szóló 1868. évi XIV. t. czikk módosításáról; a közgazdasági bizottságról, valamint e hó 8-án kihirdetett szentesített törvényekről.

A képviselőház levéltárába fognak letétni.

A közmunka és közlekedési miniszter a következő levelet intézte a ház elnökéhez: Múltasok elnök ur! Az 1870. évi X. t. czikk rendlete folytán épült és már teljesen elkészült Margitvári úti templom megújítására ócska és apostoli kir. felség voltam bátor megíhínsíteni. Ezen legfelsőbb megíhínsítés folytán van szerencém az említett híradás f. év április 30-án déli 12 órakor tartandó ünnepélyes megnyitására a képviselőházat tájékoztatni.

Ezután több beérkezett iromány mutattott be ezek közt a pestvidéki kir. tszék Császár Zsigmond, lázlastól vádolt országgyűlési képviselő mentelmi jogának felfüggesztését kéri. Kiadatik a mentelmi bizottságának.

„Ődonal Henrik gróf, Nyitra megye szeniczi kerületében megválasztott országgyűlési képviselő bemutatja megbízó levelét. Az állandó igazoló bizottsághoz utasították. Trefort Ágoston vallás és közoktatásügyi miniszter: T. ház! A miniszterelnök ur, valamint a pénzügy és kereskedelmi miniszter urak Bécsben fontos tárgyalásokkal lévén elfoglalva, a miniszterelnök ur megbízásából van szerencém a t. házat felkérni, méltóztassék kimondani, hogy egy-két napig gyűlések nem tartatnak és a t. elnök ur megbízatik és fólhatalmazatik, hogy a mikor szükségesnek fogja látni, a szokott módon hívja össze a t. házat. (Általános helyeslés.)

Az elnök ez értelemben mondja ki a határozatot.

Ezzel az ülés 11 óra 35 perczkor véget ért.

FŐVÁROSI HIREK.

A népszínházban az árvízkarosultak javára f. hó 7-én rendezett műkedvelői előadás 1052 frtot jövedelmezett. — A sugárúti lövönautó vasúti közlekedés tárgyában tegnapelőtt több ház és telektulajdonos értekezlet tartott. — A Lipótvárosi bazilika építési előirányzatát — melyet Ybl Miklós 86,281 frt 32 kbrban állapított meg — a megbízott szakértők helyesnek találták. — Azon köférégi ki a városigetben Deák Ferencz kedvezés helyére kőszarkézt ígért csinálni, felszólítottat tervének bemutatására. — A királyi zálogházat két emelettel megnagyobbitjuk, mivel a helyiség kicsinek mutatkozik. — Több fővárosi fiatal ember társulatot alakított, melynek czélja minden megszarvasított férjert megboszulni.

nyire kinez engem, A mire czezőz, fájdalom, lehetetlen.

„Lehetetlen? Nincs olyan! — Vagy pedig nos már?”

„Nem, de jegyben vagyok.” — „Nem, de mennyi dögös menykö — nem, nem káromodom, a lenne még a szép! Hallja Fuchsing ur, ha jegybe van, akkor nem szép öntől hogy a kedves Gretchen kisasszonnyal oly gondolatokat támaszt fel fejében, a mik nem barátságos volt íranta s most alig szól hozzá egy szót, s ehéni miként emésztődik el. Mondta már Gretchen kisasszonnyal, hogy jegyben van!”

Ezt Oswald nem tette, pedig már rég tenne kellett volna. — Ez egyszerű egészséges paraszt ész, s Kutschke derék szive oly gyorsan kitálatla, hogy mi lett volna Oswald kötelessége, miszerint ez a mulasztásért szegyelte magát. Igazságra van Kutschke, mondá barátságosan, ezt rég meg kellett volna mondanom, de követem tanácsát, és megmondom, bár ez által keveset változik helyzetem, mert ha nem jegyben, hanem szabad volnék, még sem gondolhatnék vissza másként Gretchen kisasszonnyra, mint

VIDÉKI HIREK.

Szathmáron a műkedvelők, holnap vasárnap Szigetnek „Falusiak” című vígjátékát játszanak. — Ugyanott Szepesy Sámuel éneklő kanonok, munkás élete 80-ik, áldozásának 55-ik évében, szelűdés következtében meghalt. — Aranyos-Medgyesen egy két kövű gömölom, cséplőgép s mintegy 250 köbnyi gabonakészlet a napokban megíhínsé. — A bánát egészen el van ársztva a veszedelmes gömböcsei legyek által. Legközelebb Temesvárt, egy istállóban levő tehen esett e rovarok áldozatán. — Eszéken a kapuczius zárda guardianja páter Jerusek, a szobájában éjjel kiüttöt tűz következtében kifejtett füstben megíhínsé. — Győrött a korcsolyából ma este tartják.

SZÍNHÁZI SZEMLÉ.

(K. Gy.) Csütörtökön, április 20-án Sz. Prielle Kornélia assz. művészi felléptével „először” adották „A SPHINX.” Dráma 4 felvonásban. Irtá Feuillel Octáv, fordította Paulay Ede. Mi a kitűnő szerző és legújabb művét illeti, érdekeség és siker tekintetében túlszárnyalja többi műveit. Az első felvonás elején egy kissé hosszadalmas, de később annál érdekfeszítőbb. Története röviden a következő: De Chellesnek Blanka kezében van minden férfi szívet megrógnak, ezek lesik minden tekintetét, s összevesznek egy szülőkocsnay fölött, melyet ő néhány szöllő szemmel eldobott. Szeretik, de ő senkit sem szeret. A társaságban azonban van egy férfi, Savigny Henri, ki nemcsak hogy nem szereti, hanem gyűlöli Blankát. A gyűlöletnek oka pedig — a mint mondá is az — hogy ő kaczer, s könnyelmű életet él. Blanka azt válaszolja, hogy egyedül boldogtalansága felettétesre ő ilyen s magaviselét Savigny előtt — a ki hasonlókép házas ember, s gyöngödmén szerető neje van — igazolja: bizonyos leveleket ad át neki; melyeket valakinek írt. A levelek értelmeiről szólanak. Savigny Bertha, ki férjét imádja, feltűnő eny lesz Blankára. Hogy Blanka is megnyugasson, — most jó barátok, — az ő hallatára megígéri Astley lordnak, hogy azon éjjel vele megszőkik. — A jószívű Bertha most megíhínsé. — Hogy alaptalan guanyja miatt Blanka mily lépést tesz. Férje, Savigny mindent elheszél; hogy feltűnő volt miatta Blankára, s ez most mily módon bizonyítja be annak alaptalanságát. Savigny föllobban, s elhatározza, hogy meg fogja hiusítani azon nő szentségtörését, s be fogja őt azon uton várni, melyen keresztül a légyott helyére megy. Ugy is lett. Blanka megérkezik; tovább akar menni; Savigny nem bocsátja. Blanka mekülni akar, Savigny pedig inkább önkényesen akarja megölni, a tóba dobi, semhogy celeresse. — „Ázért mert szeretsz!” kiáltott föl Blanka. És egymás karjába hullanak. Blanka nem megy a légyott helyére Visszatér. E jelenetnek pedig Bertha a lomboz mögött tanúja volt. Később a Blanka levelei elvesznek. Savigny kéri Blankát, hogy tudná ki valahogy nejtől, vajjon nem nála vannak-e? Bertha pedig magától elomutatta a leveleket, s követeli Blankától, hogy utazék el, különben azokat át fogja. De Chellesnek adni. Blanka azt válaszolja, hogy mutassa meg akármiké, — ő nem távozik. Bertha szőlnti is akarja de Chellest, s a többieket, de mégis visszafordul, s a leveleket önmagadagáddal a Blanka lábához dobjá. Ekkor Blanka látva a Bertha lelki nagyságát, térdelpele összecsockolja őt, s aztán gyürűjéből, a sphinxből málga megmégérzi.

A darabban az eszme — a mint látszik is — már nem új. Mert a férfi a nő közötti gyűlölet már előtűnik nagyon sokszor változott át szerelemmé E darabban a művészi kompozíció, s jellemrajzolás az a mi nagyserü. Mi az előadást illeti, Sz. Prielle Kornélia assz. — ki De Chellesnek Blankát szemérsíté — egyetlen az ily szerepekben. Ha azt a művészetet látjuk, melyet a legkisebb jelenetben is kifejtett — látjuk s tudjuk azt, hogy mi je o országunk művészetének. . . . . Kifejtetkor s fölvonások után tapsviharral és virággal fogadtattott. A többi szereplők közül első helyen S i p o s n é t (Savigny né Bertha) kell megemeltelnünk, ki a gyöngödmén szerető s önfeláldozó nő szerepét megtagadhatatlan művészzel s szép

szíves barátsággal. Ha a feigytüntetést elhagyom, akkor Fuchsing a ki itt élt meg halva. Magammak, családom becslétének tartozom az azal, hogy meg ne ösmertessen magam valódi nevemen azokkal, a kik itt a tolvaj Fuchsingnak ösmertek.

Kutscke mérgesen verte a padlót a seprővel. „Hát nem?” — mondá mogorván. — No hát nem! De különös becslétértés az, — a magam forma nem ért hozzá — a mely megengedi, hogy egy fiatal leány fejét elforgassuk, de megíhínsé, hogy azt jóvá tegyük. Mi is ilyen az ilyen becslétértéssel rosz embernek nevének — Kutschke! „No azért csak ne marjon meg mindjárt! Hiszen tudom, hogy nem értek a grófi becsüléthez. — En mindjárt ostobaságnak tartottam, ha valaki tolvajként bezártja magát e vén épületbe, holott csak nevét kellene megmondania, hogy kiszabaduljon; de ha még most is itt marad, paraszt észszel azt mondom, hogy ez már bün Gretchen kisasszony ellen. Na de ehhez nem értek. Nem kell haragudni Fuchsing ur, isten áltesse!”

(Folyt. köv.)

sikerrel adta. A bonnyai (Savigny Henri) és Timár (Astley lord) szintén kifogástalanok voltak. Zsuzsanna: még a zenekar helyén is publicum volt.

NAPI HIREK.

T. előfizetőinkhez és olvasóinkhoz! Mindazon t. előfizetőink, kiknek előfizetése a múlt hó végével lejárt, szíves bizalommal felkérjük előfizetéseiknek mielőbbi megújítására. Az előfizetéseket a „Debreczeni városi könyvnyomdába” küldendők be. Előfizetési ár: április-júniusi negyedévre 2 frt. 50 kr. április-szeptemberi félévre 5 frt. — A „Debreczeni Ellenőr” szerkesztősége és kiadó hivatala.

A tisztántali ref. egyházkerület tavaszi közgyűlése ma d. e. nyitott meg, s az folytatódóan holnap és holnapután tartani fog. A közgyűlésen történelekről hettől számban fogunk tudósítani.

Könyves Tóth Mihály építész-mérnök, városunk közkezdveltségű derék lelkészének nt. K. Tóth Mihály urak fia, mint Budapesti értesítünk, ma délután mutatja be a magyar gyermek és építész-egylet egyetemes szakkülönös saját találmányú kézi körfűrő-gépet, mely szakkülönös által már eddig is mint igen fontos új találmány van elismerve. Örövendünk, ha városunk szülöttei közül a tudomány terén, ily ki-magasló tehetségekkel örvendeztetünk.

A tisztavideki vasút azon átszakadása, mely Karczag és Kisujszállás közt a köz-

lekedést teljesen lehetetlenné tette, a nevezett vasúttársulat igazgatóságának elismerésére és bámulatra méltó buzgalma és tetemes áldozatkész-sége folytán már annyira kijavított, hogy a vonatok keddtől, azaz e hó 25-étől kezdve ismét közlekedhetnek. E sürgős intézkedéssel a nevezett vasúttársulat derék igazgatóságának igen lekö-telezte úgy az utazó, mint a szállító közönséget.

A kistemplom átalakítása tárgyá-ban, különösen pedig a közbejött indítvány folytán az épületnek műtani tekintetből meg-vizsgálására és a czélbavett fejlebb emelésre vonatkozólag pénz alap előszerzése iránti vé-lemény adására, az építéssel megbízott küldött-ség huszonöt taggá egészítette ki magát. — Ezen megnagyobbított, s városunk ismert és legjelesebb szakértőit egyesítő küldöttség ma volt megtekintendő a kistemplom épületét melynek alapjai előzőleg több oldalon meg-áttattak. — Ugy hajlunk hogy pár szakértő az egyházi közgyűlés elébe terjesztendő oly tervet dolgozik, mely az átalakítást s különösen az oszlopok teljes mellőzését aránylag nagyon kevés költséggel igéri keresztül vihetőnek.

Az Európa kávéház nyári kertje, zeneestéllyel fog szórakodni f. hó 26-án ünnepe-lyesen megnyitni. A derék bérlő egy kintőnő-cukrást szerződöttetett a nyári időnyre, s már holnapról kezdve a leginomabb fagyalt és je-ges kávé lesz a nevezett helyiségben kapható.

Ertesítés. A debreczeni gazdasági főreál és kereskedelmi tanintézetek épületeire berkeztet pályaművek szerzői értesítetnek, — hogy miután az első díj a „vederemo”, a másod-ik pedig a „Földmivéles”, ipar-, keresked-lem” jellegű műveknek ítéltetted őket, a többi pályázók beküldött pályá műveiket nevéket rejtő zárt levelekkel együtt a város mérnöki

hivatalánál személyesen vagy megbízottakkal által bármikor visszavehetik.

A magyar északkeleti vasút be-vételi kimutatása. 1876. márczius 166,492 frt. 1876. január 1-től kezdve márcz. 31-éig 503,109 frt. 1875. január 1-től márczius 31-éig 506,288 frt. — A múlt év hason időszakához viszonyítva: kevesebb 3179 frttal. — Budapest, 1876. évi ápril 13-án. Az üzlet ellenőrség.

Drága falat. A vasúti rendőrségnek az északkeleti vasút tegnap este megérkezett vonatáról a felügyelő egy tolvajt szolgáltatott át, ki a vele egy kocsi-ban utazó bizonyos sze-gény asszonytól utközben egy 10 frtos bankje-gyet és feladott máhájja felől kiállított vevényét ellopott, midőn pedig gyanuba vétetett — a bankjegyet hirtelen százába vette, elnyelte; a ve-nyényt pedig a kocsi ablakából szélnék eresztette.

A városi tanács végzése folytán, nem várva be felsőbb rendeletet, a Tisza kion-tései által károsultak segélyezése végett a hely-beli intézetek, egyletek társulatoknál, továbbá az utcabiztosok és tisztárgazdák által háza-nként a kapitányi hivatal a könyvrodományok gyűjtését megkezdette.

A vásári alkalomra megérkezett és a város alatt sőtort útott cigány-csapat szára-pája a családijához tartozó nők által felboszantva kést ragadott, s azt egyiknek a vállába, másiknak karjába szúrta; a tettes, valamint a súlyosan megsebesült a rendőrség által letartattak.

Elgázolás. Tóth Péter nevű taljagás tegnap Kécses-utczán Salánki János 1 1/2 éves gyermekét vigyázatlan hájtása közben elgázol-tatta, úgyhogy ez a berkeztett tisztó orvosi láttele szerint életveszélyes agyrázkódás miatt most halálán van. — Nevezett taljagás a kir-ügyészséghez bejelentetett.

Debreczeni színház.

Bérlet. Szünet. Vasárnap, ápril hó 23-án felemelt helyárakkal adatik: A kintornás családja.

Felelős szerkesztő: Szabó Antal.

NYILTTÉR. *)

Az első debreczeni árverési intézetben Hétfőn f. hó 24-én és esetleg ked-dén is árverés tartatik, a mikor is következő tárgyak lesznek kapha-tók u. m: arany és ezüst neműek, pénzek, órák, ezüst evőeszközök, revolverek, fegyverek, tajtpipák, férfi- és női ruhák, lábbelik, asztal- és ágyneműek stb. Ezen tárgyak nagyrésze árve-résen kívül is kapható.

*) Az e rovat alatt közlöttéért nem vállal felelősséget A Szerk.

NYILATKOZAT.

Több oldalról tudomásomra jutván, hogy Kohut ur és neje több házakban megjelentek, hogy tölem tanítványai szüleit elidegenítsék. — Ezen hir boszankodásomat keltette fel, s indí-tott arra, hogy „Figyelmeztetés” című körle-veletem kiadjam, melynek kiadására az önfen-tartás érzete által kötelezve is éreztem maga-mat. Miután azonban azon meggyőződésre jutot-tam, hogy a t. szülők szorgalmat és tehet-séget méltányolják, ezennel visszavonom a „Figyelmeztetés” című körlevelemben mon-dottakat.

Piek.

Családok s iparosok számára legjobb gép.

A világhírű és oly nagyon kedvelt eredeti amerikai

Singer varrógépek

Debreczen és kerületére nézve csak egyedül képviselőknek, részletfize-tésre is Holvay Gyulánál kaphatók.

The Singer Manufacturing Comp. New-York.

A n. é. hőlgyvilág és mindenki, kit érdekkel raktárunkban személyesen meggyőződhetik azonosíriás előnyök-ről, melyek a valódi Singer-gépek más gépek ellenében nyújtanak.

Csipkék, virágok és fehérneműek.

HIRDETÉSEK.

Rott Lipót és Testvére Férfi divatterme. Czegléd-utca 2. sz. a. ajánlja a n. érdemű közönség-nek.

Legujabb divatu

Férfi és gyermek kalapokat

Férfi öltönyöket 12 frttól —
Férfi felöltöket (Havellock) 14 frttól —
Férfi „Menczikoff” 18 frt 50 kr (legujabb felöltö).
Gyermek öltönyöket 4 frttól —

Férfi és gyermek ingeket, u. m.

Chiffon és rumburgi vászonból, nemkülönbön szines creton, Oxford- és Zephir szövetből mindig nagy választékban!

Legujabb divatu Nyakkendőket, gallérok és kézelőket, és még sok másféle uri divatcikket.

36 számú

ÁRJEGYZÉKE

a nagyvárad

„LÁSZLÓ”

GÖZHENGERMALOM

készítményeinek.

Bizományi raktáron CSANAK JÓZSEFNÉL DEBRECZENBEN

100 kilogramm, kötelezettség nélkül, ingyen zsákkal, készpénz fizetés mellett.

Egész zsák vételénél 5% engedmény.

Zsákok súlytartalma 85 Kilo, teljsúly tisztasúlynak véve.

A. Buza dara nagyszemű	26.40
B. „aproszemű	26.40
C. közészemű	24.40
0. Királyliszt	26.40
1. Lángliszt	25.40
2. Montliszt	24.20
3. Zsemlyelisz I. rendű	23.—
4. „II	22.—
5. Fehér kenyérlisz I. rendű	20.20
6. „II	18.—
7. Barna kenyérlisz I.	15.40
8. „II	12.—
8 1/2 „III	10.60
Körpa finom zsák nélkül	—
durva	—

Debreczen, 1876. márczius 16.

Ezennel van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy az idei töltésű

SZOLYVAI VIZ

sztékküldését megkezdvén, ezen igen kedvelt savanyu viz valódi és friss minőségben kapható

Debreczenben:

Csanak József Geréby Fülöp
Máté Ferenc Markovics Emil és
Rickl József Zelmos uraknál.

Munkács, 1876. Márczius hó.

Brand Joel.
a gróf Schönborn ásványvíz forrásainak haszonbérloje.

148. 2-5
1876.

Üzlet áthelyezés.

A Debreczenben 15 év óta fenálló, s a Fehérlő vendéglő szomszédsá-gában 2134-ik szám alatti szegedeletházán volt norinbergi, játékszer üzletemet és számkalap gyári raktáramat

a régi helyről a jelenleg „Telek y” régebben „Szép”-utca szegede-ten levő, s Boda János ur 2135-ik sz. a. házánál szegedeletházá helyez-tetvén át; miután ezen üzletemet újabb áruccikkkel is dusan beren-deztem, s így bármint szakmámba vágó igényeknek megfelelhettek: ennél fogva minden ismerőseimnek, kik eddig is pártolásukkal sze-rencseltettek — hálás köszönetemet nyilvánítanám, egyszersmind őket s általában a nagyérdemű közönséget a fentebbi üzlet áthelyezésre a midőn tisztelettel figyelmessé tenném, ez alkalommal további beces pártfogásukat kikérni annál inkább bátorodom, mivel ezután is főtör-kevényem leend a nagy közönség igényeit, tehetségemhez képest gyorsan, becsületesen és lehető jutányos árért kielégíteni. — Tisztelettel

155. 1-2
1876.

számkalap gyári raktárunk s norinbergi játékszer kereskedő.

Swoboda József,

GLASER F.

mech.

mozgó világtárlata mai naptól kezdve, a külvár-sátréren álló, e czélra épít-tet s díszesen berendezett óriási kocsi-ban.

Látható itt mindennemű mech. készülék, az élet, termé-szet és művészet köréből, melyek gőz- vagy rugó-erő által hoztatnak mozgásba s a művészet ezekben oly fokot mutat, miszerint a mesterséges készítmény a természetétől nem kü-lömböztethető meg. Láthatók itt számos emberi tagok, hajók, vasutvonatok, léghajók a legtermé-szetesebb s a családias jól utánzatban. — Leg-ujabb: nagyon érdekes látvány: III. Napoleon a kömetés orvosi mütéte alatt, szintén életnagy-ságban mozgó alakok.

A terem nyitva van reggeli 9 órától esti 8 óráig s ez idő alatt folyton műkődésben látható minden egyes tárgy.

Belépti díj 20 kr. Gyermkek 10 kr. Számos látogatásért esd Glaser F. mechanikus. 147. 1876. 3-2

MENTZE A. H.

varrógép és zongora

RAKTÁRA

Debreczen, Széchenyi-utca 1813. saját ház.

Több év óta fennálló zongora raktáramat jelenleg ujjonan felszereltem és a n. é. közönségnek beces tudomására juttatom, hogy a legjobb hírből álló bel- és kül-földi czégek által készített legujabb és legjobb szerkezetű — keresztbe húrozott

Concert, Salon és az ugynev. Stutz-flügel zongorákat

eredeti gyári áron adom.

Atjatszott zongorák, becselésés vagy javítás végett, elfogadtatnak; ugyszintén előnyös feltételek mellett berbe-és adatnak.

122. 6-10.

KUBINYI KÁLMÁN

norinbergai és díszáru kereskedéséből

Debreczenben.

Az összes áruk (gyári áron alól is) végkép kiárultatnak.

(Ugyanott tartályok (Stellagen) és kirakatok (Auslagen) jutányosan eladók)

Ezennel tiszteletteljesen tudomására hozom a nagy érdemű helybeli és vidéki közönségnek, hogy a ref. kistemplom körüli építkezés, üzletem átalakítása, — de főképp helyiség hiánya végett, kénytelenitve vagyok áruim nagyobb részén túl adni. Hogy pedig azt oly rövid időn eszközölhessem, kijelentem! — sőt saját érdekem is azt kívánja — hogy kivétel nélkül minden árut haszon nélkül, az időnyezikket pedig 10-től—50 % százaléki árelengedéssel elárulítandom!

Teljes tisztelettel

Kubinyi Kálmán.

154. sz. 1876. 1-3.

Eladás.

Nagyesapó-utczán a 317. sz. a. ház-nál, különböző butor-neműek, azok közt egy piros-bársony diván, hat karos székkel; továbbá konyha- és házi eszközök, készpénz fizetés mellett eladók. Az eladandó tárgyak ugyanott megtekint-hetők d. e. 9—12 és d. u. 3—6 óráig.

Továbbá Piacz-Csapó-utca szegletén 7. sz. a. házánál, a csapó-utcai oldalon két szobából, konyhából s pince-kamarából álló s üzleti czélokra is hasz-nálható lakás, folyó évi pinkőstől bérbe kiadó. Értekezhetni alólírott Nagy-ujtuzsán 1703. sz. alatt d. u. 2—3 és 6—7 óra között.

Debreczen 1876. ápril 20.

Imre Gábor,
üggyvéd.

154. sz. 1-2.
1876.

Csak a vásáron át.

NACY VÉGELADÁSA

a „kis spanyol bazárhoz” címzett tüzlet összes áruinak.

A Széchenyi-utczában egy sátorban.

és pedig: nagyválasztéku zsebkendők Indiából és Spanyolországból, török selyem zsebkendők (kereszt munka), előbb 3 frt 50 kr, most 2 frt 25 kr; — nyers selyem zsebkendők előbb 2 forint 50 kr, most 1 frt 60 kr; — mindenféle nyakkendők urak és nők számára, — spanyol és algiri ruhaszövetek, — beduinek és kész bur-nassok, — foulard ruhák, — kínai, nyers selyem és spanyol köpenyek, — sző-nyegek; — indiai és valenciai sálók, — nyers selyem ágytakarók Marocóból, — kézi hímzések, — salongarnitúrák, — török asztalcsigyegek, — kínai mozaik tányérok minden nagyságban, — keleti ékszeres s más egyéb tárgyak a legolcsóbb árak mellett.

153. 1-2.
1876.

C. Crevola

Milánóból.

Csak a vásáron át.